

Sprawozdanie z XVIII Wrocławskiej Konferencji Parazytologicznej „Różnorodność oddziaływania układów pasożyt-żywicieli w środowisku”

Ogólnopolska XVIII Wroclawska Konferencja Parazytologiczna „Różnorodność oddziaływania układów pasożyt-żywicieli w środowisku”, zorganizowana została przez Zakład Parazytologii Uniwersytetu Wrocławskiego, a tym razem także przy współudziale Zakładu Parazytologii Uniwersytetu Warszawskiego oraz Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego. Konferencja odbyła się w dniach 21–23 maja 2009, tradycyjnie w dwóch miejscach: Uniwersytecie Wrocławskim i w hotelu „Karolinka” w Karpaczu. W konferencji uczestniczyło około 70 osób, w tym 10 gości zagranicznych z Wielkiej Brytanii, Słowacji i Ukrainy.

W pięknej, barokowej Sali *Oratorium Marianum* Uniwersytetu Wrocławskiego konferencję otworzył prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy z Za-

granicą – prof. dr hab. Adam Jezierski oraz dziekan Wydziału Nauk Biologicznych prof. dr hab. Wiesław Fałtynowicz. Dziekan zwrócił uwagę, że konferencja odbywa się w *Roku Darwinowskim*, a w gmachu tego uniwersytetu, w roku 1861 Karol Darwin otrzymał doktorat *honoris causa* w dziedzinie medycyny i chirurgii.

W sesji plenarnej referaty wygłosili profesoro- wie: Jerzy Behnke i Philip D. Harris z Uniwersyte- tu w Nottingham oraz Teresa Pojmańska z Instytutu Parazytologii PAN, Edward Siński z Zakładu Parazytologii Uniwersytetu Warszawskiego i Anna Okulewicz z Zakładu Parazytologii Uniwersyte- tu Wrocławskiego.

W referacie pt. „Pasożyty – kłopotliwy element struktury sieci pokarmowych w ekosystemach”

Fot. 1. Sala *Oratorium Marianum* Uniwersytetu Wrocławskiego, otwarcie konferencji

Fot. 2. Spotkanie w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu

prof. T. Pojmańska i prof. K. Niewiadomska zaprezentowały nowy punkt widzenia na niedoceniane dotąd znaczenie pasożytów w tworzeniu skomplikowanych sieci troficznych. Także ich rolę w regulacji liczebności populacji żywiciela i manipulowanie jego behawiorem. Profesor J. Behnke przedstawił bardzo interesujące wyniki badań interakcji między gatunkami pasożytów jelitowych występujących w populacjach dzikich gryzoni. Niezależne badania czterech populacji *Apodemus sylvaticus* prowadzone w Wielkiej Brytanii i Portugalii wykazały, że nicień *Heligmosomoides polygyrus* odgrywa ważną rolę w zarażaniu innymi helmintami i pierwotniakami jelitowymi. Tematyka wystąpienia prof. Ph. Harrisa dotyczyła zgrupowania pasożytów zewnętrznych nornicy rudej (*Myodes glareolus*) występującej na terenie Pojezierza Mazurskiego. Wykazano, że większa liczebność pasożytów była notowana w miesiącach zimowych oraz, że zgrupowania ektopasożytów gryzoni charakteryzują się znacznie bardziej złożoną strukturą przestrzenną i dynamiką występowania niż zgrupowania helmintów.

Fot. 3 i 4. Ożywiona dyskusja przy plakatach

Prof. E. Siński w prezentacji pt. „Wpływ koinfekcji na transmisję przez kleszcze (*Ixodidae*) pasożytów” przedstawił dane na temat zjawiska koinfekcji hemopasożytów na przykładzie kleszczy i ich żywicieli oraz wyniki badań nad wzajemnymi oddziaływaniami, zarówno antagonistycznymi jak i synergistycznymi, pomiędzy tymi pasożytami. Zaś prof. Anna Okulewicz omówiła przyczyny i skutki występowania pasożytów u niespecyficznego żywiciela. Przyczyny to: introdukcja żywicieli, import w celach hodowlanych, odbywanie wędrówek przez ptaki oraz podróże ludzi i zwierząt domowych do krajów o odmiennym klimacie. Skutkiem jest brak równowagi układu pasożyt żywiciela, spowodowanej źle ukierunkowaną lub nadmiernie rozbudzoną odpowiedzią immunologiczną żywiciela co przejawia się występowaniem masowych inwazji pasożytów.

Druga część obrad odbyła się w sali konferencyjnej hotelu „Karolinka” w Karpaczu, tam też, w holu, zorganizowano sesję plakatową. Dyskusję nad tematyką zawartą w 21 plakatach interesująco przeprowadziła pani prof. Teresa Pojmańska.

Łącznie podczas pięciu sesji zatytułowanych: „Środowiskowe uwarunkowania w układzie pasożyt-żywiciel”, „Dynamika zmian w układach pasożyt-żywiciel zwierząt lądowych”, „Bioróżnorodność pasożytów w środowisku wodnym, cz. I i II” oraz „Nowe układy pasożyt-żywiciel w awifaunie” zaprezentowano 42 doniesienia konferencyjne.

Wiele prezentacji przedstawionych na konferencji dotyczyło problematyki różnorodności biologicznej i ekologicznej pasożytów związanych ze środowiskiem wodnym, czyli kontynuacji ubiegłorocznej konferencji poświęconej pamięci prof. dr hab. Wincentego Lesława Wiśniewskiego. Obiektom prezentowanych badań były zarówno pierwot-

niaki – mikrosporydia u kielży oraz *Psorospermium haeckeli* u raków jak i przywry digeniczne u ślimaków słodkowodnych oraz helminty ryb, a także ptaków i ssaków wodnych. Na uwagę zasługuje duża liczba doniesień dotyczących pasożytów ryb, zarówno słodkowodnych jak i morskich. Kilka doniesień dotyczyło pijawek ryb i egzotycznych żab.

Tematyka badań środowiskowych była bardzo zróżnicowana – począwszy od bakterii z rodzaju *Bartonella* sp. poprzez pierwotniaki *Cryptosporidium* spp. i *Giardia* spp. u gryzoni, helminty ptaków (siewkowych i blaszkodziobych) i ssaków (gryzoni, drapieżnych i kopytnych) po stawonogi – kleszcze z rodzaju *Ixodes* i komary.

W konferencji brali udział głównie młodzi naukowcy, na podkreślenie zasługuje duża liczba doktorantów z wielu krajowych ośrodków. Poziom naukowy ich wystąpień był wysoki, wykazywali duże zaangażowanie w prezentowaniu swoich wyników.

Program merytoryczny konferencji był bardzo rozbudowany, jednak znaleziono trochę czasu na część pozanaukową. Należało do niej zwiedzenie *Auli Leopoldyńskiej* – wizytówki gmachu Uniwersytetu Wrocławskiego oraz atrakcji turystycznej ziemi Wałbrzyskiej – Zamku Książ – renesansowej rezydencji rodu Hochbergów. Właśnie w Zamku Książ w roku 1984 odbył się XIV Zjazd Polskiego Towarzystwa Parazytologicznego. Ponadto, uczest-

nicy konferencji na zaproszenie znanej wszystkim parazytologom prof. Elżbiety Lonc, rektora Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu gościli w murach tej uczelni, która prowadzi kształcenie na 8 kierunkach studiów pierwszego stopnia.

Podczas uroczystej kolacji w hotelu „Karolinka”, paniom profesor Teresie Pojmańskiej i Katarzynie Niewiadomskiej złożono gratulacje i życzenia wszelkiej pomyślności z okazji jubileuszu urodzin i ... osiągnięcia pełnoletności uczestnictwa we Wrocławskich Konferencjach Parazytologicznych. Obie Panie Profesor otrzymały dyplomy i kwiaty, a uczestnicy konferencji zaśpiewali tradycyjne „sto lat”.

Po zakończeniu obrad podsumowania i zamknięcia konferencji dokonała pani prezes PTP, prof. dr hab. Bożena Moskwa, zdaniem której ta impreza naukowa należała do udanych.

Konferencja była współfinansowana ze środków projektu badawczego Uniwersytetu Wrocławskiego (2115/W/IGMI/08), a jej sponsorami byli Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Wałbrzychu oraz firma Bayer Health Care.

Anna Okulewicz

Zakład Parazytologii, Uniwersytet Wrocławski
Serdecznie dziękujemy Panu Piotrowi Własow za udostępnienie zdjęć.

Fot. 5. Jubilatki: Prof. Katarzyna Niewiadomska i Prof. Teresa Pojmańska